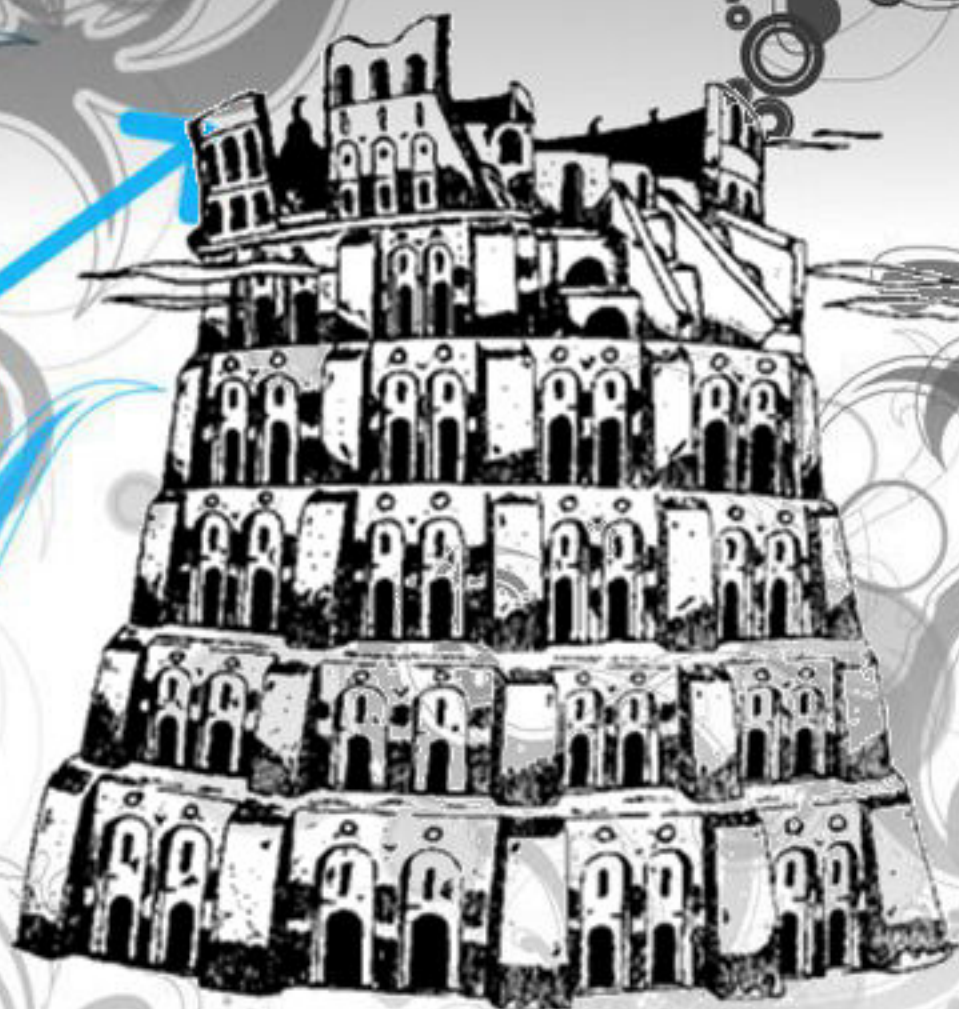

**ВДЉЕВСКА
ГИМНАЗИЈА**

ПРЕВОДИЛАЧКЕ СВЕСКЕ

БРОЈ

35

ШКОЛСКА

2010/2011.

ГОДИНА

XXIII

ПРЕВОДИЛАЧКЕ СВЕСКЕ

Nature boy

There was a boy
A very strange
enchanted boy.
They say he wandered
very far, very far,
Over land and sea.
A little shy
And sad of eye
But very wise
Was he.
And then one day,
A magic day he passed my
way.
And while we spoke of many
things,
fools and kings
This he said to me:
"The greatest thing
You'll ever learn
Is just to love
And be loved
In return"

Дечак природе

Једном, постојао је
један дечак,
веома чудан и занимљив
дечак.
Прича се да је лутао веома
далеко,
много далеко,
преко брда и мора.
Помало стидљив,
и очију пуних сете,
али веома mudar
беше он.
И онда, једнога дана,
једног магичног дана,
путеви нам се укрстише.
И док смо причали
о многим стварима,
о будалама и краљевима,
ово ми је рекао:
„Највећа ствар, коју ћеш
икада научити,
је да волиш
и да заузврат будеш вољен.“

*Превела са енглеског: Љиља
Караџић, III-4*

Р.Ц.Р.Р. Толкин
Из књиге „Авантуре Тома
Бомбадила”

Princess Mee

Little Princess Mee
Lovely was she
As in elven-song is told:
She had pearls in hair
All threaded fair;
Of gossamer shot with gold
Was her kerchief made,
And a silver braid
Of stars about her throat.
Of moth-web light
All moonlit-white
She wore a woven coat,
And round her kirtle
Was bound a girdle
Sworn with diamond dew.
She walked by day
Under mantle gray
And hood of clouded blue;
But she went by night
All glittering bright
Under the starlit sky,
And her slippers frail
Of fishes`mail
Flashed as she went by
To her dancing-pool,
And on mirror cool
Of windless water played.
As a mist of light
In whirling flight
A glint like glass she made
Whenever her feet
Of silver fleet
Flicked the dancing floor.
She looked on high
To the roofless sky,

Принцеза Ми

Љупка беше,
Малена принцеза Ми,
Баш као што песма вилењака збори,
Бисери дивно нанизани,
Стајаху јој у коси,
Имаше златом проткану,
Мараму од свиле,
А од звезда сребрну,
Ниску око врата,
Капут танане тканине,
Месечином обасјан носаше,
Док појас прошивен,
Дијамантском росом,
Хаљину јој опасаше ,
Дању је шетала,
У одори сивица,
Са капом суморног плаветнила,
Ал' ноћу је сва блистава,
Звездама обасјана излазила ,
Танани плашт,
Од рибљих крљушти скројен,
Бљешташе док је,
У својој заносној игри ходала,
И вода је непомично плесала,
Као сноп светлости,
У окретном лету,
Светлуцала је попут стакла,
Где год њена стопала,
Од сребра дотакну подијум за плес,
Гледала је у висине,
Бескрајно неба,

Преводилачке свеске

And she looked to the shadowy shore;
Then round she went,
And her eyes she bent
And saw beneath her go
A Princess Shee
As fair as Mee:
They were dancing toe to toe!
Shee was as light
As Mee, and as bright;
But Shee was, strange to tell,
Hanging down
With starry crown
Into a bottomless well!
Her gleaming eyes
In great surprise
Looked up to the eyes of Mee:
A marvellous thing,
Head-down to swing
Above a starry sea!
Only their feet
Could ever meet;
For where the ways might lie
To find a land
Where they do not stand
But hang down in the sky
No one could tell
Nor learn in spell
In all the elven-lore.
So still on her own
An elf alone
Dancing as before
With pearls in hair
And kirtle fair
And slippers frail
Of fishes' mail went Mee:
Of fishes' mail
And slippers frail
And kirtle fair
With pearls in Hair went Shee!

И гледала је сеновиту обалу,
Отишла је,
Оборивши очи,
И видела испод себе,
Принцезу Ши ,
Лепу као Ми,
Плесале су,
Била је као светлост Ши,
Као сјај, као Ми,
Непознато је зборити,
Каква је Ши била,
Спустила је главу,
Са круном од звезда,
У бескрајни вртлог,
Очи су јој светлуцале,
Од изненађења,
Тражила је Ми очима,
Чудесно биће,
Изнад звезданог мора,
Лелујала се она,
Само њихова стопала,
Могла су се додирнути,
Путевима,
Да нађу копно,
Где неће стати,
Већ лебдети на небу
Нико не може прозборити,
Ни научити чаробну реч.
Тако мирна сама,
Усамљена вила,
Плесала је као пре,
У дивној хаљини,
Са бисерима у коси,
У тананом плашту,
Од риблињих крљушти,
Отишла је Ми,
У тананом плашту,
Од риблињих крљушти скројеном,
И у хаљини дивној,
Са бисерима у коси,
Отишла је Ши!

*Превела са енглеског:
Дајана Бурић, IV-6*

Robin Hood and Alan-a-Dale

1

Come listen to me, you gallants so free,
All you that love mirth for to hear,
And I will tell you of a bold outlaw
That lived in Nottinghamshire.

2

As Robin Hood in the forest stood,
All under the green-wood tree,
He was aware of a brave young man
As fine as fine might be.

3

The youngster was clothed in scarlet
red,
In scarlet fine and gay,
And he did frisk it over the plain
And chanted a roundelay.

4

As Robin Hood next morning stood
Among the leaves so gay,
There did he espy the same young man
Come drooping along the way.

5

The scarlet he wore day before,
It was clean cast away;
And every step he fetched a sigh,
"Alack and well-a-day!"

6

Then stepped forth brave Little John
And Much the miller's son,
Which made the young man bend his
bow,
When as he saw them come.

Робин Худ и Алан-а-Дејл

1

Слободни младићи који немате
мира,
И веселе ствари волите чути,
Дођите и о одметнику из
Нотингемшира
Причу ћу вам испричати!

2

Док је Робин Худ у шуми био,
И у зеленом лишћу се крио,
Постаде свестан једног младића -
Веома финог племића.

3

Племић беше обучен у јарко црвено
И скакутао је кроз поље зелено,
Био је обучен у фину тканину,
Док је певао песму лагану.

4

Опет се Робин Худ следећег јутра
крио
Испод зеленог лишћа,
Кад примети тог истог младића
Како је слуђен путем био.

5

Црвену одећу од претходног дана,
Заменила је одећа друге боје;
А при сваком кораку је уздисао
„Авај, Боже, муке ли моје!"

6

Онда иступи млинарев син Мач
А испред њега храбри мали Џон,
Младић угледа где долазе
Те свој лук затеже он.

Преводилачке свеске

7

"Stand off, stand off!" the young man
said;
"What is your will with me?" —
"You must come before our master
straight,
Under yon green-wood tree."

8

And when he came bold Robin before,
Robin asked him courteously.
"O hast thou any money to spare,
For my merry men and me?"

9

"I have no money," the young man
said,
But five shillings and a ring;
And that I have kept these seven long
years,
To have it at my wedding.

10

Yesterday I should have married a
maid,
But she is now from me ta'en,
And chosen to be an old knight's
delight,
Whereby my poor heart is slain." —

11

"What is thy name?" then said Robin
Hood,
"Come tell me without fail." —
"By the faith of my body," then said the
young man,
"My name is Alan-a-Dale."

12

"What wilt thou give me," said Robin
Hood,
"In ready gold or fee,
To help thee to thy love again,
And deliver her unto thee?"

7

„Одступи, одступи“, младић рече;
„Шта желиш од мене, проклети
човече?“
„Пре тамне ноћи крај дрвета прођи,
И господару дођи.“

8

Кад је младић пред Робина стао,
Робин га је љубазно упитао:
„Хоћеш ли свој новац са мном
поделити,
Моју дружину и мене увеселити?“

9

„Немам пара!“, рече младић,
„Осим пет шилинга и прстена
Које сам за своје венчање
Чувао седам година!“

10

Јуче је требало да оженим девојку,
Али она је сада далеко од мене,
Изабрана да буде задовољство
витезу,
И зато моје срце вене!“

11

„Како се зовеш?“, Робин Худ рече
Дођи и реци ми име своје
„Тако ми свега!“, младић пресече,
„Ален-а-дејл име је моје!“

12

„Шта ћеш ми дати“, Робин Худ рече-
„Или ћеш слуга бити или дати блага,
Да већ следеће вече
Поред тебе поново буде твоја
драга?“

Преводилачке свеске

13

"I have no money," then quoth the
young man,
"No ready gold or fee,
But I will swear upon a book,
Thy servant true to be." —

14

"But how many miles to thy true-love?
Come tell me without guile." —
"By the faith of my body," then said the
young man,
"It is but five little mile."

15

Then Robin he hasted over the plain,
He neither did stint nor ling,
Until he came unto the church
Where Alan should keep his wedding.

16

"What dost thou do here?" the Bishop
said,
"I prithe now tell to me."
"I am a bold harper," quoth Robin
Hood,
"And the best in the north country."

17

"O welcome, o welcome!" the Bishop
said,
"That music best pleaseth me."
"You shall have no music," quoth
Robin Hood,
"Till the bride and bridegroom I see."

18

With that came in a wealthy knight.
Which was both grave and eld,
And after him came a finikin lass,
Did shine like glistening gold.

13

„Ја немам новца“, младић рече,
„Ни злата ни блага.
Али над књигом овом заклећу се,
човече,
Твој ћу верни слуга бити док ме
служи снага!“

14

„Колико миља до твоје љубави има?
Дођи, искрено ми кажи.“ -
„Тако ми свега“, рече човек свима,
„То је само пет миља, нема лажи!“

15

Онда Робин пожури,
Никако не успори,
Док у цркву не стиже
Где је Алан требало да венча се.

16

Упита бискуп: „Шта овде радите?
Молим да ми кажете.“
Робин рече: „Храбри свирач сам ја
И покурава ми се земља сва!“

17

„О, уђи, добродошао“, рече бискуп
„Та ми музика одлично прија.“
„Нема музике!“, Робин одбруси,
„Док не дођу млада и ђувегија!“

18

Потом уђе богати витез,
Ужасно ружан и стар,
А за њим прекрасна дева,
Авај Боже, какав пар!

Преводилачке свеске

19

This is no fit match," quoth bold Robin
Hood,
"That you do seem to make here;
But since we are come unto the church,
The bride she shall choose her dear."

20

Then Robin Hood put his horn to his
mouth,
And blew blasts two or three;
When four-and-twenty bowmen bold
Came leaping over the lea.

21

And when they came into the
churchyard,
Marching all on a row,
The first man there was Alan-a-Dale,
To give bold Robin his bow.

22

"This is thy true-love," Robin he said,
"Young Alan, as I hear say;
And you shall be married at this same
time,
Before we depart away."

23

"That shall not be," the Bishop he said,
"For thy word it shall not stand;
They shall be three times asked in
church,
As the law is of the land."

24

Robin Hood pulled off the Bishop's
coat,
And put it on Little John;
"By the faith of my body," then Robin
said,
"The cloth doth make the man."

19

„Ово двоје које бисте спојили,
Не могу се спајати;
А ми смо сада у цркву крочили,
И невеста ће себи драгога изабрати.“

20

Робин Худ рог на уста стави,
Два-три пута дуну јако;
Дођоше стрелци, одважни и прави
Преко ливаде скакутајући лако.

21

А када у цркву дођоше,
Сви у реду маршираше.
Први Алан-а-дејл стаде,
И храбром Робину лук његов даде.

22

„Ово је љубав права твоја“,
Робин Худ Алену рече -
„И венчајте се још ово вече,
Пре него утекне дружина моја.“

23

Бискуп рече: „Неће тако бити;
Твоју реч морамо оспорити!
Три пута се потврде траже,
Јер тако закон налаже!“

24

Робин Худ бискупу одору свуче,
И Мали Џон је обуче;
„Тако ми свега,откад је века
Одело стварно чини човека!“

Преводилачке свеске

25

When Little John went into the quire,
The people began for to laugh;
He asked them seven times in the
church,
Lest three times be not enough.

26

"Who gives this maid?" then said Little
John;
Quoth Robin, "That do I!
And he that doth take her from Alan-a-
Dale
Full dearly he shall her buy."

27

And thus having ended this merry
wedding,
The bride looked as fresh as a queen,
And so they returned to the merry
green-wood
Amongst the leaves so green.

25

Кад Мали Џон за олтар је стао,
Народ се гласно насмејао;
Да три пута не буде мало,
Седам пута питање је пало!

26

Онда Мали Џон упита: „Ко ову
невесту даје?“
Робин потврди: „Ја сам онај који је
предаје!
А ко је од Алена-а-дејла узе,
Има да лије горке сузе!“

27

И тако се заврши ово венчање;
Млада је била права лепота;
Онда се вратише под зелено грање
И живеше срећно до краја живота.

Превели са енглеског:

*Јована Берић,
Александар Бурмаз,
Марија Вићентијевић,
Марко Вучићевић,
Душица Глишиовић,
Ивана Грбић,
Ксенија Давидовић,
Ивана Дамњановић,
Тијана Ђермановић,
Кристина Ивковић,
Тијана Ђермановић,
Кристина Ивковић,
Јелена Изњатовић,
Милица Јокић,
Андреа Јосиповић, II-5*

Више од кобасице и пива

Немац радо пије пиво на „Октобарском фесту“, обучен је у кожне панталоне и носи сламнати шешир. Немачки прастановници имају плаву косу, плаве очи и делују хладно и одбојно. Најрадије једу кобасице са киселим купусом. Немачка музика то су Бах и Бетовен.

Шта је клише и немачко представљање?

Када се пита шта је типично немачки, Немци увек радо одговарају на питање. Шта може бити типично за једну државу у којој живи 80 милиона становника? Да ли Немци мисле само на себе? Ни Ви не можете ничега да се сетите? Шта је са гостопримством, дарежљивошћу и спремношћу да помогну?

Воле да буду тачни, ангажовани и вредни. У сваком случају, у последњих десет година немачко друштво се променило. На то су утицали многи људи различитих националности који су дошли и назвали Немачку домом. И, као резултат, многи стари клишеи једноставно више не постоје. Ипак, прича о јадном Немцу који има проблем са својим угледом у свету била је таква да је ни Борис Бекер и Клаудија Шифер нису могли објаснити.

Али свако ко дође у Немачку, изненадиће се. Немци носе дредове и једу кобасице. Радо се смеју и живе на високој ноzi. У многим местима менталитет обичних Немаца је сличнији суседним земљама, него Немцима у Немачкој. Савремена Немачка је превише разноврсна и комплексна да се уклопи у једноставан клише. Сваког дана се може нешто ново „типично“ немачки открити. И то је заиста типично немачки.

Али свако ко дође у Немачку, изненадиће се. Немци носе дредове и једу кобасице. Радо се смеју и живе на високој ноzi. У многим местима менталитет обичних Немаца је сличнији суседним земљама, него Немцима у Немачкој. Савремена Немачка је превише разноврсна и комплексна да се уклопи у једноставан клише. Сваког дана се може нешто ново „типично“ немачки открити. И то је заиста типично немачки.

Превеле са немачког језика:

Кристина Ивковић, II-5

Милица Јокић, II-5

Мартина Стојановић, II-5

"Goodbye My Lover"

“Збогом љубави”

Did I disappoint you or let
you down?
Should I be feeling guilty or
let the judges frown?
'Cause I saw the end before
we'd begun,
Yes I saw you were blinded
and I knew I had won.
So I took what's mine by
eternal right.
Took your soul out into the
night.
It may be over but it won't
stop there,
I am here for you if you'd
only care.
You touched my heart you
touched my soul.
You changed my life and all
my goals.
And love is blind and that I
knew when,
My heart was blinded by you.
I've kissed your lips and held
your hand.
Shared your dreams and shared
your bed.
I know you well, I know your
smell.
I've been addicted to you.

James Blunt

Јесам ли те разочарао или
изневерио?
Треба ли да се осећам кривим
или да пустим да судије
пресуде?
Јер видео сам крај пре него
сто смо почели,
Да видео сам да си
заслепљена и знао сам да сам
победио,
Па сам узео оно што је моје
по вечном праву.
Узео сам твоју душу у ноћи.
Можда је готово, али неће се
зауставити ту,
Ту сам за тебе, кад би само
марила.
Дотакла си моје срце, дотакла
си моју душу.
Променила си ми живот и све
моје циљеве.
Љубав је слепа и то сам знао
када си заслепела моје срце.
Пољубио сам ти усне и држао
ти руку.
Делио са тобом снове, делио
са тобом кревет.
Знам те добро, знам твој
мирис.
Ја сам завистан од тебе.

Џејмс Блант

*Превела са енглеског:
Симонида Томић, I-4*

Преводилачке свеске

Два превода једне песме

Two translations of one poem

Мирослав Мика Антић
Опомена

Важно је,
можда, и то да знамо:
човек је жељан тек ако жели.

И ако себе целог дамо,
тек тада и можемо бити цели.

Сазнаћемо тек ако кажемо
речи искрене, истоветне.

И само онда кад и ми
тражимо,
моћи ће неко и нас да сретне.

Превод на енглески:
Ирена Живановић,
Ана Ивановић, 1-4

Warning

It might be good to know this
too:
We are desired only when we
desire.

And if we give ourselves
completely,
only then can we be complete.

We will find the truth, only
when we say
words identical and true.

And only when we also search
someone might find us too.

Caution

Perhaps it is worth our
repeating:
That desire is a function of
desire.

And we can only really be
complete
once we give ourselves entire.

We will learn only from
speaking
sincere words that bind us.

And only once we start seeking
Will anyone be able to find us.

Преводилачке свеске

A Hard Rain's A Gonna Fall

(Bob Dylan)

Oh, where have you been, my blue
eyed son?
Oh, where have you been, my
darling young one?
I've stumbled on the side of twelve
misty mountains
I've walked and i've crawled on six
crooked highways
I've stepped in the middle of seven
sad forests
I've been out in front of a dozen
dead oceans
I've been ten thousand miles in the
mouth of a graveyard
And it's a hard, and it's a hard, it's a
hard, and it's a hard
And it's a hard rain's a gonna fall
Oh, what did you see, my blue
eyed son?
Oh, what did you see, my darling
young one?
I saw a newborn baby with wild
wolves all around it
I saw a highway of diamonds with
nobody on it
I saw a black branch with blood
that kept drippin'
I saw a room full of men with their
hammers a bleedin'
I saw a white ladder all covered
with water
I saw ten thousand talkers whose
tongues were all broken
I saw guns and sharp swords in the
hands of young children
And it's a hard, and it's a hard, it's a
hard, it's a hard
And it's a hard rain's a gonna fall

Тешка киша ће пасти

(Боб Дилан)

Ох, где си био, мој плавооки
сине?
Ох, где си био, моје мило дете?
Посртао сам обронцима,
дванаест маглом обавијених
планина,
Ходао и пузао дуж шест
вијугавих путева,
Ушао у средиште седам тужних
шума,
Био пред дванаест мртвих
океана,
Био десет хиљада миља усред
гробља,
И тешка, и тешка, тешка, и
тешка
Тешка киша ће пасти
Ох, шта си видео, мој плавооки
сине?
Ох, шта си видео, моје мило
дете?
Видео сам новорођенче
окружено бесним вуковима,
Видео сам пуст друм од
дијаманата,
Видео сам црну грану која је
крварила,
Видео сам собу пуну људи са
крвавим чекићима,
Видео сам беле лестве
прекривене водом,
Видео сам дест хиљада
говорника чији су језици били
искидани,
Видео сам пиштољ и оштре
сабље у рукама деце
И тешка, и тешка, тешка, и
тешка
Тешка ће киша пасти

Преводилачке свеске

And what did you hear, my blue
eyed son?
And what did you hear, my darling
young one?
I heard the sound of a thunder, it
roared out a warnin'
Heard the roar of a wave that could
drown the whole world
Heard one hundred drummers
whose hands were a blazin'
Heard ten thousand whisperin' and
nobody listenin'
Heard one person starve, I heard
many people laughin'
Heard the song of a poet who died
in the gutter
Heard the sound of a clown who
cried in the alley
And it's a hard, and it's a hard, it's a
hard, it's a hard
And it's a hard rain's a gonna fall

Oh, who did you meet, my blue
eyed son?
Who did you meet, my darling
young one?
I met a young child beside a dead
pony
I met a white man who walked a
black dog
I met a young woman whose body
was burning
I met a young girl, she gave me a
rainbow
I met one man who was wounded
in love
I met another man who was
wounded with hatred
And it's a hard, it's a hard, it's a
hard, it's a hard
It's a hard rain's a gonna fall

И шта си чуо, мој плавооки
сине?
И шта си чуо, моје мило дете?
Чуо сам грмљавину која тутњи и
која опомиње,
Чуо сам хук таласа који је могао
да потопи цео свет,
Чуо сам хиљаду бубњара чије су
руке пламтеле,
Чуо шапат њих дест хиљада који
шапућу и никог да их слуша,
Чуо особе како гладују, чуо
многе како се смеју,
Чуо песму песника који је
завршио у јарку
Чуо кловна
Који плаче на улици
И тешка, и тешка, тешка, и
тешка
Тешка ће киша пасти

Ох, кога си срео, мој плавооки
сине?
Ох, кога си срео, моје мило
дете?
Срео сам дете крај мртвог
понија,
Срео сам белог човека како шета
црног пса,
Срео сам младу жену чије је
тело горело,
Срео сам девојку, дала ми је
дугу,
Срео сам човека, рањеног у
љубави
Срео сам другог рањеног
мржњом,
И тешка, и тешка, тешка, и
тешка
Тешка ће киша пасти

Преводилачке свеске

Oh, what'll you do now, my blue
eyed son?
Oh, what'll you do now, my
darling young one?
I'm a goin' back out 'fore the rain
starts a fallin'
I'll walk to the depths of the
deepest black forest
Where the people are many and
their hands are all empty
Where the pellets of poison are
flooding their waters
Where the home in the valley
meets the damp dirty prison
Where the executioner's face is
always well hidden
Where hunger is ugly, where souls
are forgotten
Where black is the color, where
none is the number
And I'll tell it and think it and
speak it and breathe it
And reflect it from the mountain so
all souls can see it
Then I'll stand on the ocean until I
start sinkin'
But I'll know my song well before
I start singin'
And it's a hard, it's a hard, it's a
hard, it's a hard
It's a hard rain's a gonna fall

Ох, шта ћеш сада, мој плавооки
сине?
Ох, шта ћеш сада, моје мило
дете?
Вратићу се напоље пре него што
почне киша,
Уходаћу у дубине најдубље црне
шуме,
Где је људи много а руку
празних
Где отрвоне капи трују њихову
воду
Где је дом у долини налик
влажном прљавом затвору,
Где је крвниково лице увек
добро скривено,
Где је глад ружна, где су душе
заборављене,
Где црно је боја, где ниједан је
број,
И рећу ћу то и мислићу о томе и
причаћу о томе и живећу то,
И преносиће то планина тако да
сви могу да виде,
А онда ћу стајати на океану све
док не почнем да тонем.
Али добро ћу знати своју песму
и пре него што почнем да је
певам
И тешка, и тешка, тешка, и
тешка
Тешка ће киша пасти

*Предео са енглеског:
Никола Милошевић, I-4*

Starbucks Coffee

Starbucks serves over 25 million customers a week in 7,500 stores around the world. And this figure is increasing rapidly, with three or four new stores being opened every single day! So how did a company currently worth \$5 billion get started?

Starbucks Coffee, Tea and Spice, as it was originally known, roasted its first coffee beans in 1971.

This tiny coffee house in Seattle, named after a character in the novel *Moby Dick*, was the vision of three men – Baldwin, Siegel, and Bowker – who cared passionately about fine coffee and tea. Their determination to provide the best quality coffee helped their business to succeed, and a decade later, their fourth store in Seattle opened.

Meanwhile, in New York, Howard Schultz, a businessman specializing in kitchen equipment, noticed that a small company in Seattle was ordering a large number of a special type of coffeemaker. Out of curiosity, he made the cross-country trip to Seattle to find out more. Immediately he saw the Starbucks store, he knew that he wanted to be part of it. The three founder members weren't initially very keen, but a persistent Schultz was eventually hired to be head of Starbucks marketing in 1982. He modeled the Starbucks stores on Italian espresso bars, and made them comfortable places to relax. Within the next ten years, Schultz had already opened 150 new stores and had bought the company! There are now stores all over Europe, Asia, and the Middle East. Today Starbucks is one of the world's most recognized brands.

“3 or 4 new stores open every day.”

Старбакс кафа

Старбакс услужи преко 25 милиона муштерија недељно у 7500 радњи широм света. А овај број брзо расте, отварањем три или четири радње свакога дана. Па како је компанија, сада вредна 5 милијарди долара, настала?

„Старбакс кафа, чај и зачини“, како је првобитно назван, испржио је прво зрневље кафе 1971. године. Овај мали кафић у Сиетлу, назван по лику из романа *Моби Дик*, био је визија три човека - Балдвина, Сигела и Баукера – који су нарочито ценили добру кафу и чај. Њихова одлучност да пружи најбољи квалитет кафе помогла је њиховом послу да успе, и деценију касније, отворена је њихова четврта радња у Сиетлу.

У међувремену, у Њујорку, Хауард Шулц, бизнисмен специјализован за кухињску опрему, приметио је да мала компанија у Сиетлу наручује велики број посебне врсте апарата за прављење кафе. Чисто из радозналости, он је отпутовао до Сиетла да сазна више. Чим је угледао Старбакс радњу, знао је да жели да буде део тога. Три оснивача у почетку нису била баш одушевљена, али упорни Шулц је на крају запослен као директор Старбакс трговине 1982. године. Он је осмислио Старбакс радње по угледу на италијанске еспресо барове, и направио их удобним местима за опуштање. У наредних десет година, Шулц је већ отворио 150 нових радњи и купио компанију! Сада постоје радње широм Европе, Азије, и Средњег Истока. Данас је Старбакс један од најпрепознатљивијих брендова.

“Сваког дана се отварају три или четири нове радње.“

Превела са енглеског: Милица Драјић, IV-7

A Wooden Bowl

A frail old man went to live with his son, daughter-in-law, and a four-year old grandson. The old man's hands trembled, his eyesight was blurred, and his step faltered. The family ate together nightly at the dinner table. But the elderly grandfather's shaky hands and failing sight made eating rather difficult. Peas rolled off his spoon onto the floor. When he grasped the glass often milk spilled on the tablecloth. The son and daughter-in-law became irritated with the mess. "We must do something about grandfather," said the son. "I've had enough of his spilled milk, noisy eating, and food on the floor." So the husband and wife set a small table in the corner. There, grandfather ate alone while the rest of the family enjoyed dinner at the dinner table. Since grandfather had broken a dish or two, his food was served in a wooden bowl. Sometimes when the family glanced in grandfather's direction, he had a tear in his eye as he ate alone. Still, the only words the couple had for him were sharp admonitions when he dropped a fork or spilled food. The four-year-old watched it all in silence.

One evening before supper, the father noticed his son playing with wood scraps on the floor. He asked the child sweetly, "What are you making?" Just as sweetly, the boy responded, "Oh, I am making a little bowl for you and mama to eat your food from when I grow up." The four-year-old smiled and went back to work. The words so struck the parents that they were speechless. Then tears started to stream down their cheeks. Though no word was spoken, both knew what must be done. That evening the husband took grandfather's hand and gently led him back to the family table.

For the remainder of his days he ate every meal with the family. And for some reason, neither husband nor wife seemed to care any longer when a fork was dropped, milk spilled, or the tablecloth soiled.

Дрвена чинија

Крчки старац је отишао да живи са својим сином, снајом, и са четворогодишњим унуком. Старчеве руке су дрхтале, вид му је био помућен, а корак му је био слаб. Породица је јела заједно сваке ноћи за кухињским столом. Али дрхтаве руке остарелог деде и издајући вид је учинио једење тежим. Грашак је из кашике падао на под. Када би ухватио чашу обично би просуо млеко на столњак. Син и снаја су се љутили због нереда. „Морамо урадити нешто што се тиче деде,” рекао је син. „Доста ми је његовог просутог млека, бучног једења, и хране на поду.” Тако су муж и жена поставили мали сто у углу. Тамо, деда је јео сам док је остатак породице уживао у вечери за кухињским столом. Откад је деда разбио суд или два, храна му је сипана у дрвену чинију. Понекад, када би породица бацила поглед у дедином правцу, имао је сузу у оку док је јео сам. Па ипак, једине речи које је пар имао за њега били су оштри прекори када би испустио виљушку или просуо храну. Четворогодишњак је све то гледао у тишини.

Једно вече пре вечере, отац је приметио сина како се игра дрвеним отпатцима на поду. Питао је дете умиљато, „Шта правиш?” Исто тако умиљато, дечак је одговорио, „Правим малу чинију за тебе и маму из које ћете јести храну кад ја порастем.” Четворогодишњак се осмехнуо и наставио да ради. Речи су толико погодиле родитеље да су остали без речи. Онда су им сузе потекле низ образе. Иако ни једна реч није изговорена, обоје су знали шта треба да се уради. То вече је муж ухватио деду за руку и нежно га одвео до породичног стола.

До краја свог живота јео је сваки оброк са породицом. И из неког разлога, ни муж ни жена изгледа да нису више марили кад би виљушка била испуштена, млеко просуто, или столњак испрљан.

Превео са енглеског: Никола Радуловић, II-5

Slang

Awesome, Daddy-O!

The scene – Lou’s Short Orders Deluxe on a rainy Sunday in 1952. A woman walks in and seats herself at the counter. After a quick glance at the menu, she tells the waitress she’d like two scrambled eggs on toast and some coffee. The waitress turns to the kitchen and yells, “Adam and Eve on a raft – wreck ‘em – and a cup of jamoch!”

A young man who’s already ordered toast and orange juice decides he’d like a couple of eggs as well. The waitress sighs and shouts to the cook, “Make that toast cackle!” A mother orders a hamburger for her daughter–“Hitch old Dobbin to a bun!” the waitress calls out.

Such colorful and inventive language was once part of the atmosphere in every American diner. The words and phrases are slang, popular, informal, faddish, and nonstandard speech. The use of slang is as old as language itself, but early examples of slang are difficult to document because most slang has a very brief life span. What is popular today is often long forgotten tomorrow.

Consider a case in point. When you’re leaving a party today, you might say “Catch you later” or “I’m outta here.” In the 1960s you would have said “Let’s split”; in 1940s “Let’s amscray” (pig Latin for ‘scram’), and in the Roaring Twenties, the popular expression was “Twenty-three skid-doo!” A few years from now, the expression will change again. That’s the nature of slang.

Сленг

Врх, шефе!

Призор – Луов луксузан кафе на кишној недељи 1952. Једна жена улази и смешта се крај шанка. Након што је бацила брзи поглед на мени, рече конобарици да би желела омлет од два јаја на тосту и кафу. Конобарица се окрену ка кухињи и повика: „Adam and Eve on a raft–wreck `em–and a cup of jamoch!“¹

Младић, који је већ био наручио тост и сок од поморанце, одлучи да би такође хтео омлет. Конобарица уздахну и заурла конобару: „Make that toast sackle!“². Једна мајка пак наручи хамбургер за своју кћерку, а конобарица на то узвикну: „Hitch old Dobbin to a bun!“³

Такав разнобојан и инвентиван језик некада је био део атмосфере у свакој америчкој крчми. Те речи и фразе су сленг, тј. популарни, неформални и нестандардни говор. Употреба сленга стара је вероватно колико и сам језик, али ране облике сленга тешко је документовати због кратке дужине њиховог трајања. Оно што је данас популарно, већ сутра ће бити потпуно заборављено.

Размотрите овај случај. Данас, када одлазите са журке, рекли бисте „Catch you later“⁴ или „I'm outta here“⁵. 1960-их вероватно бисте рекли „Let`s split“⁶; 1940-их „Let`s amscra“⁷ (вулгарни латинизам за реч *scram*), а у бурним двадесетим популаран израз је био „Twenty-three skid-doo!“⁸ Кроз неколико година, израз ће се променити наново. То је природа сленга.

Превео са енглеског: Марко Путниковић, III-4

¹ букв. прев. –Адам и Ева на сплаву, олупај их, и чашу сплачина

² букв. прев. –Нек се тај тост зацерека

³ букв. прев. –Привежи стару Добин за погачу (земичку)

⁴ Видимо се касније

⁵ Одлазим одавде

⁶ Разиђимо се

⁷ Растурајмо се

⁸ букв. прев. –Двадесет три часова, стој!

Et si on téléchargeait légalement?

Le gouvernement français voulait protéger les artistes victimes du téléchargement illégal sur Internet : c'est chose faite...

Du côté des artistes...

La loi Hadopi 2 sur la protection littéraire et artistique vient d'être adoptée par l'Assemblée nationale par 285 voix pour contre 225.

Parmi les artistes, victimes du téléchargement illégal, les avis sont partagés : "J'aurais aimé que la sanction soit plus sévère", précise un cinéaste, "trois ans d'emprisonnement et une amende de 300 000 euros pour des pirates récidivistes, c'est finalement bien peu!"

"Je regrette que la loi aille aussi loin et prévoie de couper la ligne téléphonique", estime un chanteur qui se réjouit que des millions de personnes du monde entier puissent écouter sa musique grâce à Internet. "C'est dommage qu'on ne réussisse pas à trouver un terrain d'entente. Cette loi déclenche une guerre entre les artistes et les internautes qui ne comprennent pas forcément ce qui signifie le droit d'auteur", ajoute un acteur. Rendre la culture plus accessible à tous n'est décidément pas si facile!

Du côté des internautes...

Quel genre de "hors-la-loi" sont ces internautes qui téléchargent illégalement? Quels sont leurs pratiques, leurs arguments?

Céline 16 ans

Je ne suis pas particulièrement fière de moi, mais je n'ai non plus l'impression de commettre un crime en téléchargeant de la musique. Ne pourrait croire que je suis ingrate parce que je n'accepte pas de dépenser de l'argent pour quelqu'un qui travaille pour moi. Un copain m'a dit que la police pouvait venir chez moi. Franchement, ça ne me fait pas peur. S'ils coffraient tous ceux qui téléchargent, il n'y aurait plus personne. Je n'ai pas suivi les dernières propositions de loi. Il paraît qu'ils veulent la coupure de la connexion. C'est un peu fou, non? Internet, c'est vraiment indispensable et le téléchargement n'en est qu'une toute petite part. Moi, j'en ai tout le temps besoin: pour faire des

recherches pour le lycée, discuter avec mes potes, envoyer des messages, faire des jeux...

David, 29 ans

J'aime bien aller au cinéma. Je paye une carte UGC illimitée depuis 5 ans. Si je trouve un film bien, je le télécharge en rentrant chez moi. C'est devenu un réflexe. Je n'ai pas vraiment l'impression de faire du piratage ou de nuire à l'industrie. C'est juste que j'ai envie de les avoir à la maison, au cas où je voudrais les revoir. La loi Hadopi, c'est le grand sujet du moment. Je ne suis pas contre la suspension de l'abonnement. Si je reçois deux avertissements, je trouve ça normal. Je sais que si je recevais un rappel à l'ordre, j'arrêteraï de télécharger des films. Je pourrais facilement m'en passer. Ce serait un peu plus dur pour les séries. J'aime bien connaître la suite. Enfin, si la loi passe, je regarderai d'abord sur les forums pour voir si je peux masquer mon adresse IP, certainement jusqu'au deuxième avertissement.

Latitudes 3, Didier, Paris 2010.

Да ли је преузимање са интернета легално?

Француска влада желела је да заштити уметнике, жртве илегалног преузимања са интернета: Ствар је готова...

Из угла уметника ...

Закон Хадопи 2 о кривичној заштити књижевне и уметничке својине, недавно је усвојен од стране Народне скупштине са 285 гласова за и 225 против.

Међу уметницима, жртвама илегалног преузимања мишљења су подељена: „Волео бих да су казне још строжије”, прецизирао је један синеаст, „три године затвора и казна од 300.000 евра за пиратерију, то је стварно мало!”

Жао ми је што закон иде толико далеко и предвиђа пресецање телефонских линија, сматра певач који се радује што милиони људи на свету могу бесплатно слушати његову музику на интернету.

„Штета је што не може да се пронађе заједнички језик. Тај закон покреће рат између аутора и корисника интернета, који не разумеју довољно шта значе ауторска права,” додаје један глумац. Учинити културу доступном свима заиста није тако лако.

Из угла корисника ...

Којој врсти преступника припадају корисници који се баве илегалним преузимањем? Шта им је пракса, који су њихови аргументи?

Селин, 16 година:

Нисам претерано поносна на себе, али немам утисак да сам починила неки злочин тиме што сам бесплатно преузимала музику. Може неко помислити да сам незахвална јер не прихватам да трошим новац на некога ко ради за мене. Један друг ми је рекао да полиција може да дође код мене. Искрено, то ме не плаши. Кад би ухапсили све оне који то раде, нико не би преостао. Нисам пратила последње предлоге закона. Чини се да желе пресецање везе. То је помало глупо, зар не? Интернет је заиста неопходан, а преузимање је само мали део тога. Мени је интернет стално потребан: да претражујем за школу, да ћаскам са другарима, размењујем поруке, играм игре...

Давид, 29 година:

Ја заиста волим да идем у биоскоп. Плаћам UGC⁹ карту која је ограничена на 5 година. Уколико ми се неки филм свиди, ја га преуздем кад дођем кући. То је постало рефлексна реакција. Стварно немам утисак да се бавим пиратеријом или да наносим штету филмској индустрији. Тачно је да желим да их имам код себе, у случају да хоћу поново да их погледам. Закон Хадопи је тренутно главна тема. Нисам против укидања претплате. Сматрам да је нормално да добијем два упозорења. Знам да када бих примио опомену, престао бих да преузимам филмове. Могао бих лако да се тога решим. Било би мало теже када је реч о серијама. Волим да знам шта ће се касније десити. Коначно ако закон прође, погледаћу најпре на форумима да видим да ли могу да сакријем своју IP адресу, засигурно до следећег упозорења...

Превели са француског: Марко, Никола и Иван III-7

⁹UGC – прва претплатна карта за биоскопе у Француској уведена 1971. године

Преводилачке свеске
Wrong E-Mail

An Illinois man who left the snow-filled streets of Chicago for a vacation in Florida. His wife was on a business trip and was planning to meet him there the next day. When he reached his hotel, he decided to send his wife a quick email .

Unfortunately, when typing her address, he missed one letter, and his note was directed instead to an elderly preacher's wife whose husband had passed away only the day before. When the grieving widow checked her email, she took one look at the monitor, let out a piercing scream, and fell to the floor in a dead faint. At the sound, her family rushed into the room and saw this note on the screen:

Dearest Wife,
Just got checked in. Everything prepared for your arrival tomorrow.
P.S. Sure is hot down here.

Погрешан мејл

Један човек из Илиноиса напустио је снежне улице Чикага и отишао на одмор на Флориду. Његова супруга је била на пословном путу и планирала је да се нађе са њим следећег дана. Кад је стигао у хотел, одлучио је да својој жени пошаље кратак мејл.

Нажалост, док је куцао њену адресу, изоставио је једно слово и његов порука је достављена старијој попадији чији је муж преминуо претходног дана. Кад је ожалостљива удовица проверавала своју пошту, запрепашћено је погледала у монитор, испустила продоран крик и онесвестила се.

Чувши њен крик, њена породица је јурнула у собу и видела поруку на екрану:

Најдража жено,
Управо сам стигао. Све је спремно за твој сутрашњи долазак.
PS Не да је врело овде доле.

Превела са енглеског: Светлана Костадиновић, III-3

La mariage d'un future roi de France

Nous sommes le 18 août 1572, devant l'entrée de la cathédrale Notre-Dame de Paris. Le clergé est en train de célébrer un mariage inattendu. Henri de Navarre, un protestant, épouse la soeur du roi de France Charles IX: Margot (Marguerite) une catholique.

Catholiques et protestants invités au mariage se côtoient avec méfiance. Depuis 10 ans, ils sont en guerre les uns contre les autres; une guerre féroce que les pays d'Europe encouragent, chacun selon sa religion officielle.

C'est donc dans un but politique que le mariage de Margot et d'Henri a été prévu. En réunissant deux familles rivales, il s'agit de montrer la voie de l'union et de la paix.

Mais tout sépare les deux futurs époux. Henri, qui a 19 ans, a passé son enfance à courir dans les montagnes avec les enfants du peuple. Puis, il a été soldat. Il se lave rarement, sent affreusement l'ail et parle un mauvais français. Margot qui a aussi 19 ans a été élevée à la Cour.

Elle est intelligente et cultivée, porte de riches vêtements, se couvre de parfums et prend soin de son corps magnifique. Une seule chose pourrait rapprocher les deux jeunes gens. L'un et l'autre ont déjà eu de nombreuses aventures amoureuses. Mais Henri est trop vulgaire aux yeux de Margot. Il lui déplaît profondément.

Au moment de dire "oui" au prêtre qui célèbre le mariage, Margot hésite... Alors, le roi Charles IX, qui se trouve derrière elle, lui donne un violet coup derrière la tête. La tête de Margot penche brusquement vers l'avant. La prêtre y voit un signe d'acceptation et il déclare les deux jeunes gens mariés.

Les suites de ce mariage seront catastrophiques. Les catholiques vont profiter de la présence des protestants venus à la fête pour tous les massacrer. C'est la sinistre "Nuit de la Saint-Barthélemy". Henri IV échappe au massacre en se convertissant au catholicisme. Puis, il quitte

Paris, redevient protestant et projette de conquérir la couronne de France. Il y réussira 20 ans plus tard: en redevenant catholique. Son règne sera cité en exemple: paix religieuse, paix avec les pays étrangers, développement de l'agriculture, du commerce et de l'industrie.

Венчање будућег краља Француске

Налазимо се испред катедрале Нотрдам у Паризу, 18. је август 1572. године. Свештенство управо прославља неочекивани брак. Анри од Наваре, протестант, запресио је сестру краља Француске, Шарла IX: католкињу Марго.

Католици и протестанти позвани на венчање били су неповерљиви. Већ 10 година, они су у рату једни против других; суров рат који су европске земље подржавале, свака на основу своје званичне религије.

Дакле, брак између Анрија и Марго склопљен је у политичке сврхе. Уједињење ове две ривалске породице састојало се у томе да се прикаже виђење јединства и мира.

Али све је раздвајало два будућа супружника. Анри, који има 19 година, провео је своје детињство трчећи по планинама са сеоском децом. После је постао војник, ретко се купао, осећао се ужасно на бели лук и причао је лошим француским језиком. Марго, која такође има 19 година, одрасла је на двору. Она је интелигентна и културна, носи скупу одећу, намирисана и негује своје величанствено тело. Једна једина ствар може да споји две младе особе. И једно и друго су већ имали бројне љубавне авантуре. Али Анри је превише вулгаран у њеним очима. Он се њој нимало не свиђа.

У моменту када је требало да каже „да” свештенику који склапа брак, Марго је оклевала... Онда јој је краљ Шарл IX, који се налазио иза ње, нагло спустио главу. Тако је она климнула главом у чему је свештеник видео знак пристанка и прогласио двоје младих венчанима.

Последице овог брака ће бити катастрофалне. Католици ће искористити присуство протестаната на забави да би их све побили. То је била злосутна „Ноћ Светог Бартоломеја”. Анри IV је умакао покољу и покатоличио се. Затим напушта Париз, постаје протестант и планира да се крунише за краља Француске. Успеће

то 20 година касније... поставши католик! Његова владавина ће остати упамћена по верском миру, миру са страним земљама и развоју пољопривреде, трговине и индустрије.

*Превод са француског: Јелена Јочић, IV-7
Јована Лазаревић, IV-7*

Krach boursier à cause d'une fleur

Nous sommes en 1552 à Istanbul, capitale de l'Empire turc. L'ambassadeur d'Allemagne, qui vient de rendre visite au sultan Soliman le Magnifique, aperçoit dans les jardins du palais de Topkapi des fleurs magnifiques, inconnues en Europe.

Ce sont des tulipes. Aussitôt, il veut en acheter mais le conseiller du sultan qui l'accompagne lui répond que ce sont des fleurs très rares et qu'elles ne sont pas à vendre. L'ambassadeur insiste et finit par obtenir à prix d'or quelques bulbes de la fameuse fleur.

Revenu dans son pays, l'ambassadeur plante les bulbes dans son jardin et, l'année suivante, une vingtaine de tulipes font l'admiration de ses visiteurs. La réputation de cette fleur nouvelle et extraordinaire s'étend bientôt à tout le pays. Puis elle dépasse les frontières et arrive en Hollande où la fleur, qui s'acclimate bien, devient un véritable phénomène de société.

Pendant ce temps, un commerce qui ressemble à celui d'un produit précieux s'est établi entre la Turquie et l'Europe. Les Turcs vendent les bulbes en petites quantités et à des prix très élevés. Mais les commerçants européens savent que chez eux la demande est énorme et que, par snobisme, des aristocrates et des bourgeois sont prêts à acheter à n'importe quel prix ces bulbes précieux.

Vers 1600, la tulipe a conquis presque tout le grand marché européen et toutes les classes sociales. Car les commerçants ont su varier leurs produits. Ils offrent du haut de gamme pour les riches (des fleurs aux coloris rares et mélangés) et du bas de gamme pour les moins riches. La tulipe est maintenant cotée à la Bourse de Haarlem (Hollande). Un bulbe rare peut se vendre jusqu'à 76 224 € le prix d'un appartement. Certains spéculent sur la tulipe comme on le fait aujourd'hui sur l'or ou sur le dollar. Des fortunes énormes peuvent se faire en quelques mois...

Преводилачке свеске

Un seul pays est resté à l'écart du phénomène. C'est l'Angleterre. Les commerçants décident alors de faire une grande opération publicitaire pour conquérir cette marche. Mais surprise et déception, les Anglais restent indifférents. L'opération est un échec total.

Des que la nouvelle est connue à Haarlem, quelques spéculateurs revendent leurs actions. Aussitôt, c'est l'effolement général. Tout le monde se précipite pour vendre. Des commerçants sont ruinés. C'est le premier grand krach boursier de l'histoire de l'Europe.

Краh на берзи због цвета

Година је 1552, у Истанбулу, престоници турског царства. Амбасадор Немачке који узвраћа посету султану Солиману Дивном, опазио је у башти палате Топкапи предивно цвеће, непознато у Европи.

То су лале. Одмах је пожелео да их купи, али султанов саветник, који га у стопу прати, одговара му да је то веома ретко цвеће и да није за продају. Амбасадор је упоран и коначно добија по високој цени неколико луковица чувеног цвета.

Када се вратио у своју земљу, амбасадор сади луковице у свом врту и следеће године двадесетак лала задивљује посетиоце. Репутација овог новог и изванредног цвета, шири се ускоро у читавој земљи. Чак прелази границе и стиже у Холандију где цвет који се добро прилагођава, постаје прави друштвени феномен.

У то време, трговина која личи на трговину поменутог драгоценог производа се успоставља између Турске и Европе. Турци продају луковице у малим количинама и по веома високим ценама. Али европски трговци знају да је код њих потражња огромна и да су из снобизма, аристократе и имућни грађани спремни да купе по било којој цени драгоцене луковице.

Око 1600., лала је освојила скоро читаво европско тржиште и све друштвене класе јер су трговци умели да мењају своје производе. Они нуде већи спектар за богате (цвеће са ретким и помешаним бојама) и мањи спектар за сиромашније. Лала се од сада налази на берзи у Харлему (Холандија). Једна

Преводилачке свеске

ретка луковица се може продати и до 76 224 евра, што је и цена једног стана. Неки спекулишу лалом као што се то данас чини са златом или доларом. Огромна богатства се могу стећи за неколико месеци...

Само једна земља је остала изван овог феномена. То је Енглеска. Трговци одлучују да изведу велики рекламни подухват, да би освојили то тржиште. Али очекују их изненађење и разочарање, јер и поред тога Енглези остају равнодушни. Подухват је потпуни промашај.

Чим се вест прочула у Харлему, неки шпекуланти поново продају своје акције. Одмах је настало опште лудило. Сви се журе да би продали. Трговци су уништени. То је први велики крах на берзи у историји Европе.

*Превеле са француског:
Александра Симић и Слађана Пантелић IV-7*

Publio Scipioni Nasicae ad poetam Ennium venienti et ab ostio dominum quaerenti ancilla dominum domi non esse respondit. Sensit Scipio illam domini iussu dixisse et illum domi esse.

Paucis post diebus ad Nasicam Ennius venit et eum ad ostium quaesivit, sed Nasica exclamavit se domi non esse.

Tum Ennius: "Quid? Ego non cognosco vocem tuam?"

Hic Nasica: "Homo es imudens! Ego ancillae tuae credidi te domi non esse, tu mihi non credis ipsi!"

Служавка је одговорила са кућног прага Публију Сципиону Назики који је дошао код песника Енија, да господар није код куће. Осетио је Сципио да је по наређењу господара рекла да он није код куће. После неколико дана код Назике Еније је дошао и зовнуо га са прага, али Назика је викнуо да није код куће.

Затим је Еније рекао: „Шта? Зар мислиш да не препознајем твој глас?“, а Назика је одговорио: „Ти си незахвалан човек. Ја сам поверовао твојој служавки да ниси код куће, а ти не верујеш мени самом!“

Превела са латинског: Милица Павловић, IV-4

Преводилачке свеске

Licinius Lucullus dives Romanus, postquam se parem officii et bonum belli imperatorem ostendit, omissa omni aura Romae in otio et regio luxu vitam agebat.

Apud eum convivae multi cottidiae cenabant quia hospes dives regia opulentia conviviam instruebant. Aliquando Lucullus cocuum suum valda vituperavit quod sibi modiocrem cibum proposuerat.

„Nolui-unquit coccus,
opulentum conviviam parare quod
nullum conviviam hodie
expectas.“

„O stultissimae
cocorum, nonne sciebas Lucullum
hodie cenaturum esse apud
Lucullum.“

Лиције Лукул богати Римљанин, пошто је завршио дужности и показао се као добар император у рату, ослобођен свих брига водио је безбрижан живот и уживао у краљевском луксузу. Код њега су многи гости свакодневно вечерали јер је имућним гостима богатог региона припремао краљевске гозбе.

Једном је Лукул кувара свог много изгрдио јер му је осредњу храну изнео.

„Нисам желео, рекао је кувар, да припремам богату гозбу јер ни једног госта не очекујеш данас.“

„О најглупљи кувару, зар не знаш да ће Лукул вечерати код Лукула.“

Превела са латинског: Тамара Мутућ, IV-4

Orlando Bloom

Orlando Bloom est né en 1977 à Canterbury, en Angleterre. Après le succès de son premier film, *Wild* de Brian Gilbert, Orlando se tourne vers le théâtre avant de revenir au cinéma avec *Le Seigneur au anneaux*, *Troie* et *Kingdom of Heaven*, son dernier film où il interprète un héros médiéval.

Romantique

A 9 ans, j'étais amoureux d'une fille de mon âge. Je la rencontrais souvent au parc. On s'amusait bien ensemble. Je m'inventais des dangers incroyables pour pouvoir lui sauver la vie. Je me prenais pour Superman. Quand j'ai su que mon héros préféré était en fait un acteur, j'ai immédiatement décidé que je ferais ce métier plus tard.

Fragile

J'ai un défaut, ou plutôt un point faible: je suis fragile. Au sens propre, bien sûr. Je ne compte plus les fractures accidentelles que j'ai subies: le dos, les côtes, le nez, les deux jambes, le poignet, un doigt de la main, un orteil, plus; trois traumatismes crâniens et une chute du troisième étage d'un immeuble en 1978. Pas mal, non?

Sportif

Pour *Le Seigneur des anneaux*, j'ai dû faire une préparation sportive de haut niveau qui comprenait des disciplines aussi différentes que l'équitation, le tir à l'arc et le canoë? A la fin du tournage, mon instructeur et moi on s'amusait à lancer des assiettes en l'air et à les désintégrer d'une seule flèche.

Simple

Malgré son jeune âge, Orlando Bloom a déjà remporté de nombreux prix: MTV Movie Award en 2002, meilleur Esprit Empire Award l'année suivante. Il n'en a pas pour autant pris la grosse tête, lors de la dernière remise de prix à laquelle il a participé, Orlando a confié à un journaliste: Mes récompenses font partie de la famille; je suis sûr que ma mère mettra celle-ci sur la cheminée, près de la photo de ma grand-mère.

Орландо Блум је рођен 1977. у Кантерберију, у Енглеској. Након успеха свог првог филма “Wild” Брајана Гилберта, Орландо се окреће позоришту пре повратка на филмску сцену са “Господаром прстенова”, “Тројом” и “Небеским краљевством”, најновијим филмом у коме игра средњевековног хероја.

Романтичан

”Са 9 година, заљубио сам се у девојчицу мојих година. Често сам је сретао у парку и лепо смо се забављали заједно. Измишљао сам невероватне опасности како бих јој спасао живот. Глумио сам Супермена. Када сам сазнао да је мој омиљени херој у ствари глумац, одмах сам одлучио да ћу се и ја тиме касније бавити.”

Нежан

”Имам ману, односно слабу тачку: ја сам нежан и склон повредама. Престао сам да бројим преломе које сам случајно задобио: леђа, кукови, нос, обе ноге, зглоб, прст на руци, прст на нози; плус, три повреде главе, и пад са трећег спрата једне зграде 1978. Прилично лоше, зар не?”

Спортиста

“За “Господара прстенова”, морао сам да имам спортске припреме на високом нивоу које су обухватале различите дисциплине као што су јахање, стрељаштво и веслање. На крају снимања, мој инструктор и ја смо се забављали бацањем тањира у ваздух које смо разбијали стрелицама”

Једноставан

Упркос младости, Орландо Блум је већ освојио бројне награде: MTV Movie Award 2002, а следеће године Empire Award за најбољу наду. То не значи да се уобразио; на последњој церемонији доделе награда на којој је учествовао, Орландо се поверио једном новинару: “Моје награде су део породице; сигуран сам да ће моја мајка ову награду да стави на камин, поред слике моје баке”.

Интервју преузет из часописа JEUNES (2004)

Превеле: Александра Ђурић и Ивана Новокмет, II-2

Giving up wine

I was walking down the street when I was accosted by a particularly dirty and shabby-looking homeless woman who asked me for a couple of dollars for dinner. I took out my wallet, got out ten dollars and asked, “If I give you this money, will you buy wine with it instead of dinner?” “No, I had to stop drinking years ago,” the homeless woman told me.

“Will you use it to go shopping instead of buying food?” I asked. “No, I don’t waste time shopping,” the homeless woman said. “I need to spend all my time trying to stay alive.”

“Will you spend this on a beauty salon instead of food?” I asked. “Are you NUTS!!” replied the homeless woman. “I haven’t had my hair done in 20 years!”

“Well,” I said, “I’m not going to give you the money. Instead, I’m going to take you out for dinner with my husband and me tonight.” The homeless woman was shocked. “Won’t your husband be furious with you for doing that? I know I’m dirty, and I probably smell pretty disgusting.”

I said, “That’s okay. It’s important for him to see what a woman looks like after she has given up shopping, hair appointments, and wine.”

Кад се одрекнеш вина

Ишла сам улицом када ми се обратила прилично прљава и запуштена бескућница и затражила ми пар долара за вечеру. Извадила сам новчаник, узела десет долара и упитала је: “Ако ти дам овај новац, хоћеш ли купити вино уместо вечере?” „Не, морала сам да престанем да пијем пре много година,“ одговорила ми је бескућница.

„Хоћеш ли отићи у куповину са мојим новцем уместо да купиш храну?“ питала сам. „Не, не траћим време на куповину,“ рече она. „Све време проводим покушавајући да преживим.“ „Хоћеш ли потрошити новац у салону лепоте?“ питала сам. „Јеси

Преводилачке свеске

ли полудела!?” одврати бескућница. „Нисам сређивала косу двадесет година!“

„Па,“ рекох, „нећу ти дати овај новац. Уместо тога, повешћу те вечерас на вечеру са мојим мужем.“ Бескућница је била шокирана. „Зар твој муж неће бити бесан ако то урадиш? Знам да сам прљава, и вероватно ужасно смрдим.“

Одговорила сам: „Све је у реду. Важно је да види како изгледа жена након што се одрекне куповине, фризера и вина.“

Превела са енглеског: Невена Драгишић, III-3

Graculus superbis et pavo

Olim graculus omnium avium superbissimus in prato viridi pavonem pulchrum vidit et dixit : O avem formosissimam! multo pulchrior, multo nobilior est pavo ceteris avibus!

Forte in herba vidit pennas pavoninas clariores rore, omnes collegit et proprium corpus exornavit.

Pennis alienis graculus refertus ceteros graculos contempsit et ad venustissimos pavones accessit. Aves nobilissimae advenae iactationem parvi fecerunt et omnes pavoninas pennas graculo extraxerunt. Pavones graculum repudiaverunt, sed graculi stultum socium non receperunt.

Паун и охоли гавран

Једанпут гавран, најохолија од свих птица, угледа лепог пауна на зеленој ливади и рече: „О, како је то лепа птица! Паун је много лепши и много племенитији од других птица!“

Случајно је угледао у трави паунова пера блиставија од росе, све их је покупио и њима своје тело украсио.

Гавран је, претрпан туђим перјем, презрео остале гавране и придружио се много дражеснијим паунима.

Преводилачке свеске

Најплеменитије од свих птица нису много цениле дошљаково хвалисање и почупале су гаврану сво пауново перје.

Пауни су гаврана отерали, али ни гаврани нису натраг примили свог глупог друга.

Vacca, capra, ovis et leo

Vacca et capra et ovis patiens iniuriae socii fuerunt cum leone in venationibus. Aliquando cervum magni corporis ceperunt et leo partes fecit et dixit:

„Ego primam partem tollo quia nomen mihi est rex
Secundam, quia sum socius vester, tribuetis mihi.
Tertiam capio quia validissimus vestrum sum.
Si unus vestrum quartam tetigerit, necabo eum.“
Sic uni leoni tota praeda fuit.

Крава, коза, овца и лав

Крава, коза и овца која подноси увреде биле су са лавом удружене у лову.

Једном, ухватише они великог јелена, а лав је овако поделио улов и рекао: „Први део приграбљујем за себе, јер ми је име краљ. Други ћете мени доделити, јер сам ваш друг. Трећи узимам јер сам најачи од свих вас. А ако неко од вас буде такнуо четврти део, убићу га.”

Тако је самом лаву припао цео плен.

Rana et bos

In prato quondam rana bovem conspexit et tacta invidia tantae magnitudinis rugosam inflavit pellem. Tum amicas interrogavit: „Latiorne bove sum?“

Ranae negaverunt. Rursus maiore nisu pellem intedit et simili modo interrogavit: „Uter nostrum maior est?“ Incolae stagni dixerunt: „Bos est maior quam tu.“ Novissime se validius inflabat cum subito ipsa rupta est.

Преводачке свеске

Жаба и во

Једанпут жаба у ливади угледа вола, па обузета толико великом завишћу надува смежурану кожу. Тада упита пријатељице: „Зар нисам већа од вола?“

Жабе одговорише одрично. Опет она са још већим напором наду кожу па их поново упита: „Ко је од нас двоје већи?“ Становнице баре рекоше: „Во је већи од тебе.“ Поново и још снажније жаба се наду и одједном сама од себе се распукну.

*Превели са латинског:
Јована Бранковић и Марко Путниковић, III-4.*

A Story Begins:

The local newspaper funeral notice telephone operator received a phone call. A woman on the other end asked, "How much do funeral notices cost?" "\$5.00 per word, Ma'am", came the response. "Good, do you have a paper and pencil handy?" "Yes, Ma'am." "OK, write this: 'Fred dead'." "I'm sorry, Ma'am; I forgot to tell you there's a five-word minimum." "Hmmp", came the reply, "You certainly did forget to tell me that." A moment of silence. "Got your pencil and paper?" "Yes, Ma'am." "OK, print this: 'Fred dead, Cadillac for sale'."

Једна прича почиње:

Телефонски оператер читуље локалних новина примио је позив. Жена на телефонској вези га је упитала: "Колико коштају читуље?" "Пет долара по речи, госпођо", одговорио је оператер. "Добро, имате ли папир и оловку при руци?" "Да, госпођо." "У реду, напишите ово: "Фред мртав." "Извините, али заборавио сам да вам кажем да постоји минимум од пет речи." "Хмм", одговорила

Преводилачке свеске

је, „Да, уистину сте то заборавили да ми кажете." Уследио је тренутак тишине. „Имате ли папир и оловку?" „Да, госпођо." „У реду, ставите ово: Фред мртав, Кадилак на продају."

Превео са енглеског: Милош Ракић, III-3

An eagle was sitting on a tree resting, doing nothing. A small rabbit saw the eagle and asked him, "Can I also sit like you and do nothing?" The eagle answered, "Sure, why not." So the rabbit sat on the ground below the eagle and rested. All of a sudden, a fox appeared, jumped on the rabbit and ate it.

Moral of the story: *To be sitting and doing nothing, you must be sitting very, very high up.*

Орао је седео на дрвету, одмарајући се, не радећи ништа. Мали зец је видео орла и упитао га: "Могу ли и ја, као ти, да седим и не радим ништа?" Орао је одговорио: "Наравно, зашто да не?" И тако је зец сео на земљу, испод орла и одмарао се. Изненада, лисица се појавила, скочила на зеца и појела га.

Порука приче: *Ако хоћеш да седиш и не радиш ништа, мораш да седиш врло, врло високо.*

*Превела са енглеског:
Ђурђа Дамњановић, III-6*

The Jim Twins

You take it for granted that you are a unique person, different from everybody else on Earth, and you understand that everybody else is also unique. Identical twins are fascinating because they challenge this notion: they are unique people, of course, but they are also unnervingly similar to each other - and not only in terms of appearance. They often share opinions, mannerisms and personality traits.

Преводилачке свеске

Identical twins are rare occurring in about three out of every 1,000 births. They seem to occur at random regardless of the age or ethnic background of the mother (unlike non-identical twins which are, for example, far more common among Africans than Asians). Although there may be tiny differences in physical appearances between two identical twins, which allow family and close friends to tell them apart, they do have exactly the same DNA. This is because they develop from a single egg which divides in two during the very early stages of pregnancy.

For scientists, the non-physical similarities between identical twins are the most interesting: are they the result of growing up together in the same home, or are they the result of their identical DNA? By studying identical twins who have not grown up together researchers can see which similarities remain and which disappear. In other words, they can learn which aspects of a person's identity are determined by genes and which are influenced by the environment. The Minnesota Twin Study is probably the best-known twin study to date. The study provides information about how our environment and genes work together to influence everything from attitudes, talents and abilities, to job selection, to falling in love, to aging and health.

Identical twins Jim Lewis and Jim Springer were only four weeks old when they were separated; each infant was taken in by a different adoptive family. At age five, Lewis learned that he had a twin, but he said that the idea never truly 'soaked in' until he was 38 years old. Springer learned of his twin at age eight, but both he and his adoptive parents believed the brother had died. The two Jims were finally reunited at age 39.

The similarities the twins shared not only amazed one another, but also amazed researchers at the University of Minnesota. The very fact that both twins were given the same name was a big coincidence. But there's more.

- As youngsters, each Jim had a dog named 'Toy'.
- Each Jim had been married twice – the first wives were both called Linda and the second wives were both called Betty.
- One Jim had named his son James Allan and the other Jim had named his son James Alan.
- Each twin had driven his light-blue Chevrolet to the same beach in Florida for family vacations.
- Both Jims had at one time held part-time posts as sheriffs.

Преводилачке свеске

- Both were fingernail biters and suffered from migraine headaches.

While not as eerily similar as the Jim twins, many more instances of strange likenesses can be found among twins who were raised apart. For example, identical twins Tom Patterson and Steve Tazumi had very different upbringings. Raised in a Christian family by two janitors in rural Kansas, Tom still managed to choose the same career as his brother. Steve, who lives in Philadelphia was raised in a Buddhist household. Both men own body-building gyms.

It's obvious from these twins' stories that genetics are a major factor in shaping who we are. In fact, research so far indicates that characteristics such as a personality are mainly related to genes. This means that our character traits as adults are largely determined before we are born – and there's very little that we, or anybody else, can do to change them

Џим близанци

Узимаш здраво за готово да си јединствена особа, другачија од свих на земљи, и разумеш да су сви други такође јединствени. Идентични близанци су фасцинантни зато што изазивају ову претпоставку: они су јединствени људи, наравно, али су такође иритирајуће слични један другоме - и не само када је у питању изглед. Они често деле мишљења, понашање и карактерне особине.

Идентични близанци су ретки, појављујући се три на сваких 1000 рођења. Појављују се насумице, без обзира на године или етничко порекло мајке (за разлику од идентичних близанаца који су, на пример, далеко чешћи међу Африканцима и Азијатима). Иако могу постојати мале разлике у физичком изгледу између два идентична близанца, што омогућава породици и блиским пријатељима да их разликују, они имају потпуно исти ДНК. То је зато што се развијају из једне јајне ћелије која се дели на две током веома раног стадијума трудноће.

За научнике, нефизичке сличности између идентичних близанаца су најинтересантније: да ли су оне резултат заједничког одрастања у истом дому, или су резултат њихових идентичних ДНК? Проучавањем идентичних близанаца који нису одрасли заједно, истраживачи могу видети које сличности остају, а које

Преводилачке свеске

нестају. Другим речима, они могу сазнати који су аспекти идентитета одређени генима, а који под утицајем околине. „Минесота студија о близанцима” је вероватно најпознатија студија о близанцима до данас. Студија пружа информације о томе како наше окружење и гени заједно раде и утичу на све, од ставова, талената и способности, до избора посла, заљубљивања, старења и здравља.

Идентични близанци Џим Луис и Џим Спрингер били су само четири недеље стари када су одвојени; свако дете је усвојила друга усвојитељска породица. Са пет година, Луис је сазнао да има близанца, али је рекао да та идеја никада није била потпуно прихваћена до његове 38. године. Спрингер је сазнао за свог близанца са осам година, али су и он и његови усвојитељи веровали да је његов брат преминуо. Два Џима су се поново срела са 39 година.

Сличности које су близанци делили, нису запањиле само њих, већ и истраживаче на Минесота Универзитету. Чињеница да су близанцима дата иста имена била је велика случајност. Али, има још:

- Као деца, сваки Џим је имао пса званог „Играчка”.

- Сваки Џим се женио два пута. Обе прве жене су се звале Линда, а друге су се звале Бети.

- Један Џим је назвао свог сина Џејмс Ален и други Џим је назвао свог сина Џејмс Ален.

- Сваки близанац је возио свој светлоплави Шевролет на исту плажу на Флориди за породичне одморе.

- Оба Џима су једно време имали скраћено радно време запослени као шерифи.

- Обојица су грицкали нокте и боловали од мигрене.

Иако не тако запањујуће слични као Џим близанци, многи други примери чудних сличности могу се наћи међу близанцима који су одрасли раздвојено. На пример, идентични близанци Том Петерсон и Стив Тазуми одгајани су на веома различите начине. Одгајан у хришћанској породици са два домара у руралном Канзасу, Том је ипак успео да одабере исту каријеру као његов брат. Стив, који живи у Филадельфији, одгајан је у будистичком домаћинству. Обојица поседују боди билдинг теретане.

Очигледно је из ових прича о близанцима да су гени главни фактор у обликовању онога што јесмо. У ствари, истраживање до

Преводилачке свеске

сада показује да су карактеристике, као што је личност, првенствено приписане генима. Ово значи да су наше карактерне особине као одраслих у великој мери одређене и пре нашег рођења - и ту је веома мало што ми, или било ко други може учинити да их промени.

*Превели са енглеског: Жељка Ранковић, I-4
Катарина Молеровић, I-4*

Одмор 2019.

Где ће Немци за девет година на одмор? Истраживања која се налазе на сајту „Експедија“ пружају могући одговор на ово питање. У будућности ће такође бити популарни одмори у својој земљи, одговарају анкетирани. Нарочито академици мисле да ће 2019. године већина становништва одмор проводити код куће (57%). Класично, јужна

Европа остаје на 2. месту. Данашња омладина од 14 до 29 година сматра да ће за 9 година бити популарне егзотичне дестинације: желеће да путују, нпр. на неоткривена острва, кажу многи од њих. У будућности мора бити мало више луксуза: већина Немаца ће од 2019. године имати могућност да себи приушти скупе хотеле. Млади Немци ће такође тежити екстравагантном начину живота: бираће хотеле на егзотичним дестинацијама, нпр. у близини мора или вулкана. Неки од њих су присталице путовања у галаксију: желе да лете у свемир и гледају планете одозго.

Занимљивости о летњем распусту

- У Немачкој летњи распуст траје 6, у Швајцарској од 5 до 11, а у Аустрији 9 седмица. То су најдужи распусту у школској години.
- Последњег дана школе уствари и нема никаквог учења, тог дана ученици добијају своје сертификате.
- У различитим деловима Немачке летњи распуст почиње у различито време. На истоку, у Доњој Саксонији, Бремену и

Преводилачке свеске

на западу распуст почиње у јуну. Ученицима из Баварске последњи распуст ове године почео је тек 2. августа.

- Различити делови државе имају различите празнике, тако да нема гужве на улицама. Отприлике половина Немаца на одмор иде аутом. Најпопуларнија дестинација за одмор је Немачка, а после ње то су Италија и Шпанија.
- Отприлике половина ученика летњи одмор користи како би зарадили новац. За то морају имати најмање 13 година и ноћу не смеју да раде без дозволе.

*Са немачког превеле: Ивана Милисављевић,
Јована Поповић, Душица Глишовић, II-5*

Ово мораш знати о великим градовима – метрополама

Метропола је град са најмање 100 000 становника. Од тога у Немачкој има 80 хиљада. Три највећа су Берлин (3,4 милиона становника), Хамбург (1,8 милиона становника) и Минхен (1,3 милиона становника). Аустријска највећа метропола је Беч (1,7 милиона становника), затим Грац (257 000 становника). Велики градови Швајцарске су Цирих (383 000 становника) и Генф (190 000 становника). - Млади из градова у Немачкој воле разноликости и стална збивања у свом граду. 95 % мисли да има превише стреса, журбе и буке. Као и криминала који је у метрополама проблем. Скоро 2/3 свих породица из великих градова су задовољни својим животом тамо. Свака трећа породица великог града жели самостално да живи у селу.

Ни у једном другом граду стан није скупљи него у Минхену. Једна породична кућа кошта тамо у просеку 739 472 евра. Цирих и Женева су посебно скупи швајцарски градови. У Аустрији су станови и куће у Инсбруку веома скупи.

*Са немачког превеле :
Катарина Радуловић, II-5
Ивана Дамњановић, II-5*

Кетрин Менсфилд

Жена у радњи

Целог тог дана било је ужасно вруће. Ветар је дувао ниско и чупао травке из корена, затим је склизнуо низ пут, тако да се плавичаста прашина подизала у наша лица и посипала по нама; имали смо осећај као да сува кожа на нашим телима жуди да буде покривена. Коњи су успут посртали кашљући и дахћући. Товарни коњ је био болестан, имао је велику отворену рану коју је каиш повређивао. Сада је поново заспао на кратко, забацио главу, погледао у нас као да ће да заплаче и зацвилео. Зачуло се стотине шева; небо је било боје шкриљца, а звуци шева су ме подсећали на графитне оловке које парају површину неба. Није се могло ништа видети, осим траве која се таласала прошарана тамнољубичастим орхидејама, и жбуња мануке прекривеним густим пауковим мрежама.

Џо је ишао први. Носио је плаво-белу кошуљу, сомотске панталоне и каубојске чизме. Бела марамица са црвеним флекама била је везана око његовог врата – изгледало је као да му је нос крварио на њу. Праменови седе косе су извиривали испод његовог шешира, његови бркови и обрве би се такође могли назвати седим. Погрбљено је седео у седлу изражавајући негодовање. Ниједном тога дана није запевао:

„Баш ме брига што су вам очи замагљене,
Мајка моје жене иде испред мене“

То је био први пут за месец дана да то нисмо чули и изгледало је да има нечег тајанственог у његовом ћутању. Џим је јахао испред мене, бео као клоун; његове црне очи су светлукале и стално се облизивао. Носио је прслук и плаве панталоне причвршћене широким кожним каишем око струка. Откада је свануло, скоро да нисмо ни проговорили. У подне смо јели бисквите и кајсије на блатњавој обали потока.

„Стомак ми крчи“, рекао је Џо.

„Па Џиме, пошто си ти овде најпааметнији, реци нам где се налази та радња о којој стално причаш. О, да, рекао си, има једна фина радња са ограђеним пашњаком за коње и потоком који туда протиче; њу поседује мој пријатељ који ће те најпре послужити вискијем, па ће се онда руковати с тобом. Волео бих да видим то место – само из знатижеље – то не значи да бих икада посумњао у оно што кажеш – што ти веома добро знаш – али...“

Џим се насмејао. „Не заборави још ону девојку, Џо, са плавим очима и плавом косом, која ће ти обећати нешто пре него што се рукује с тобом. Стави то у своју лулу и попуши.“

„Топлота те омамљује“, рече Џо. Али забио је колена у коња. Одјахали смо. Скоро сам био заспао и имао сам некакав непријатан сан да коњи уопште нису ишли напред – већ да сам био на дрвеном коњићу и да

Преводилачке свеске

ме је моја стара мајка грдила због подизања страшне прашине са тепиха у дневној соби.

„Због тебе се шара на тепиху излизала“, чуо сам је како каже и вуче узде. Зацмиздрео сам и пробудио се видевши Џима нагнутог нада мномо како се злобно смеши.

„Скоро си утонуо у сан“, рече он. „Ухватио сам те! Шта се десило? Мало си одлутао?“

„Не“, подигао сам главу. „Хвала Богу да стижемо негде.“

Били смо на врху брда, а испод нас се налазила радња покривена лименим кровом. Радња се налазила у врту, прилично далеко од пута – а преко пута се налазио велики ограђени пашњак, поток и врбик. Плави дим је избијао из оцака радње и видео сам жену која је изашла праћена дететом и овчарским псом – жена је носила нешто као црни штап. Показивала нам је нешто. Коњи су последњи пут фркнули, Џо је скинуо свој шешир, викнуо на сав глас, испрсио се и почео да пева:

„Баш ме брига што су вам очи замагљене...“

Сунце се пробило кроз бледе облаке и бацило јарку светлост на предео. Обасјавало је женину плаву косу, њену лепршаву кецељу и пушку коју је носила. Дете се сакрило иза ње, а жути пас, олињала звер, шмугнуо је назад у радњу подвијеног репа. Зауоставили смо се и сјахали.

„Здраво“, повикала је жена. „Мислила сам да сте три сокола. Моје дете је дотрчало до мене, 'мама', рекла је, 'три браон ствари долазе са брда.' И ја сам изашла мислећи шта да јој кажем. 'Мора да су соколови', рекла сам јој. О, соколови су овде, ко би поверовао!“

Дете је, само једним оком, кришом провирило иза женине кецеље, а онда се поново повукло.

„Где ти је старац?“, питао је Џим.

Намрштивши се, жена је намигнула: „Шиша овце већ месец дана. Претпостављам да се нећете задржавати? Ево долази олуја.“

„Сигурно да хоћемо“, рекао је Џо. „Дакле, сами сте госпођо?“

Стала је набирајући тканину на својој кецељи. Пролетала је погледом по нама као гладна птица. Намејао сам се при помисли како је само Џим терао шегу са Џоом због ње.

Њене очи биле су плаве, а коса ружна и жута. Била је смешно грађена. Гледајући у њу, изгледало је као да под кецељом нема ништа осим жица и мотки. Предњи зуби били су јој избијени, имала је црвене, меке руке и носила је пар прљавих старинских високих ципела.

„Идем да уредим коње“, рекао је Џим. „Имате ли мелем? Пои се ојела!“

„Ооооооо ...“, жена се умирила за тренутак, дишући њене ноздрве су се шириле. Онда је грубо узвикнула: „Више бих волела да се не заустављате ... не можете и тачка.“ „Не изнајмљујем више тај пашњак. Мораћете да наставите даље, ја немам ништа.“

Преводилачке свеске

„О благо мени,“ са муком је изговорио Џо. Одвучао ме је у страну: „Мало је скренула,“ шапнуо је. „Предуго је сама, знаш,“ додао је наглашавајући. „Буди саосећајан према њој и све ће бити у реду.“

Али није било потребе, сама је дошла себи.

„Останите ако хоћете,“ промрљала је слежући раменима. Мени рече: „Даћу ти мелем ако појеш са мном.“

„Дабоме, однећу то њима.“

Заједно смо пошли баштенском стазом, са обе стране био је засађен купус. Осећао се мирис устајале воде. Од цвећа ту су биле булке и драгољуби. Један мали део био је одвојен и ограђен шкољкама, вероватно је припадао девојци јер се отргла од мајке и почела ту да чепрка поломљеном штапаљком. Жутосмеђи пас лежао је испред прага гризући буве, жена га отера. „Чибе, звери, место није сређено. Нисам имала времена да га средим данас, пеглала сам, уђите.“

Била је то огромна соба, зидови су били излепљени старим страницама енглеских часописа. Јубилеј краљице Викторије чинило се да је био у последњем броју. Даска за пеглање, када и на њој неке фигуре од дрвета, црна софа од коњске длаке и неколико сломљених столица од трске које су биле гурнуте уза зид. Полица изнад камина је била прекривена розе папиром; украшена сувом травом и папрати разнобојним шарам Ричарда Седона. Била су четвора врата. Једна, судећи по мирису, водила су у радњу, следећа у двориште, а кроз трећа сам видео спаваћу собу. Муве су зујале око таванице, а миришљави папирићи и свежењи суве детелине били су прикачени за завесе.

Био сам сâм у соби, а она је отишла по мелем. Чуо сам њене кораке и мрмљање.

„Имала сам мало, где сам само спустила ту флашу? Иза киселих краставаца је. Не, није ту!“ Очистио сам место на столу и сео клатећи ногама. Доле, у пашњаку, чуо сам Џоа како пева и звук чекића којим је закуцавао кочиће шатора. Сунце је залазило. У нашим новозеландским данима није било сумрака, али у периоду од пола сата све изгледа гротескно и плаши, баш као зли дух који хода земљом и смеши се подругљиво свему што види. Како сам седео сам у грозној соби, све више сам се плашио. Жена иза суседних врата је дуго тражила ту ствар. Шта је радила тамо? Једном ми се учинило да сам чуо како је ударила рукама о тезгу, а једном је скоро заплакала, а затим се накашљала и прочистила грло. Желео сам да викнем: „Пожури мало!“ Али ћутао сам.

„Благи Боже, какав живот!“, помислио сам. Замисли да будеш овде из дана у дан са тим пацовом од детета и са шугавим псом. Замисли да замараш себе пеглањем! Луда, па наравно да је луда! Питам се колико је дуго овде, да ли бих могао да је наведем да прича о томе. У једном тренутку је протурела главу кроз врата.

„Шта си оно желео?“, питала је.

Преводилачке свеске

„Мелем.“

„Да, заборавила сам. Нашла сам је, била је испред тегле са киселим краставцима.“

Додала ми је флашу.

„О, заиста изгледаш уморно. Направићу ти неколико јечмених погачица за вечеру. Има и неколико језика у радњи, а скуваћу ти и купус ако желиш.“

„Јакако!“, осмехнуо сам јој се. „Дођи доле до штале и доведи дете на чај.“

Одмахнула је главом скупивши уста.

„Ох, не, не желим то да урадим! Послаћу дете доле са стварима и козјим млеком. Треба ли да направим још неколико погачица да понесете сутра?“

„Хвала.“

Дошла је и стала покрај врата.

„Колико је година малој?“

„Шест ће напунити следећег Божића. Имала сам доста проблема са њом. Месец дана након њеног рођења, нисам имала млека, па је повраћала као ласица.“

„Не личи на тебе – личи на оца!“

Баш као што је раније викала на нас, сада се издрала на мене.

„Не, не личи на њега! Она је пљунута ја! Свака будала може то да види! Хајде, уђи сада и не забадај нос тамо где му није место!“

Затекао сам Џоа како прелази ограду пашњака.

„Шта стара кучка има у радњи?“, питао је.

„Не знам, нисам гледао.“

„Па да, све саме будале! Џим ти се подсмева. Шта си ти радио све време?“

„Није могла да пронађе ово. Охохо, види, види како се он налицкао!“

Џо је опрао и очешљао своју мокру косу, направио раздељак, а потом закопчао капут преко кошуље. Кезио се.

Џим је од мене зграбио маст. Отишао сам на крај пашњака где су расле врбе и окупао се у потоку. Вода је била чиста и пријатна. Дуж ивице потока, задржана травом и рогозом, била је бела пена. Ја сам лежао у води и посматрао дрвеће које је за тренутак било мирно, затим је затреперило, па се поново умирило. Мирисало је на кишу. Заборавио сам на жену и дете све док се нисам вратио у шатор. Џим је лежао покрај ватре и посматрао како козје млеко ври.

Питао сам га где је Џо и да ли нам је дете донело вечеру.

„Фуј“, рекао је Џим преврнувши очима и погледавши у небо.

„Зар ниси видео како се Џо средио? Рекао ми је пре него што је отишао до

Преводилачке свеске

колибе: „Дођавола, изгледаће лепше под ноћним светлом – у сваком случају, мој друже, женско је она...“

„Чуо си од Цоа како прича о њеном изгледу, чуо си и од мене!“

„Не, гледај овамо. Не могу то да схватим! Прошло је четири године откада сам прошао овуда и задржао се два дана. Њен муж је некада био мој пријатељ доле, на западној обали; изванредан момак, са гласом који звучи као тромбон. А она је тада радила као конобарица на обали и била је лепа као лутка. Кочија је обично долазила тим путем једном у две недеље, али то је било пре него што су пустили пругу до Напира, и тада јој није било краја! Рекла ми је једном у поверењу да зна 125 различитих начина љубљења.“

„Ма дај, Циме! То није иста жена!“

„Наравно да јесте. Не могу то да схватим. Мислим да је старац збрисао и оставио је – толико о томе! Слатки животе! Једини који ту сада пролазе су Маори и пробисвети током ноћи.“

Кроз мрак смо назрели обрис дететове кецеље. Полако нам се примакла са корпом у једној и козјим млеком у другој руци. Распаковао сам торбу док је дете стајало поред.

„Дођи овамо“, рекао је Цим пуцнувши прстима.

Отишла је до њега. Светиљка из унутрашњости шатора је бацала светло на њу. Подло, закржљало дериште плавкасте косе и слабовидо, стајало је широм раширених ногу и истуреног стомака.

„Шта радиш по цео дан?“, питао је Цим.

Она је малим прстом ишчачкала једно уво, погледала у резултат, а затим одговорила: „Цтрам.“

„Ха! Шта црташ? Прекини да чачкаш уши!“

„Цргеже.“

„На чему?“

„Омотима путера, оловком моје маме.“

„Бу! Колико речи у исто време!“, Цим је заколутао очима. „Бее – као јагњад и муву – као краве?“

„Не, све. Нацртаћу све вас кад одете, и ваше коње и тај шатор и оног“, показала је на мене, „што је без одеће у потоку.“ Гледао сам је са места на коме није могла да ме види.

„Хвала ти пуно! Како предусретљиво од тебе!“, рекао је Цим. „Где ти је тата?“

Дете је напућило уста: „Нећу ти рећи зато што ми се не свиђа твоја фаца!“

А затим је започела операцију ишчачкавања на другом уху.

„Ево“, рекао сам. „Узми корпу, иди право кући и реци оном другом човеку да је вечера спремна.“

„Нећу.“

„Ударићу ти ћушку ако нећеш!“, одговорио јој је окрутно Цим.

Преводилачке свеске

„Пих! Рећи ћу мами.“ Затим је дете побегло.

Јели смо док се нисмо заситили и почели смо да пушимо пре него што се Џо вратио сав румен и задовољан са флашом вискија у руци.

„Попијте пиће, вас двојица“, викнуо је машући руком. „Ево, додајте чаше!“

„125 различитих начина“, промрмљао сам Џиму.

„Шта је то? О, додајте их!“, рекао је Џо. „Зашто ме никада не слушате? Понашате се као деца у школи. Она жели да ми одемо тамо вечерас и поразговарамо. Ја сам је убедио у то“, махнуо је руком.

„Верујем ти да је тако“, насмеја се Џим. „Али да ли ти је рекла где је отишао њен старац?“

Џо је подигао поглед.

„Да шиша овце! Чуо си је, будало!“

Жена је распредила собу, чак је на столу био и свеж букет драгољуба. Она и ја смо седели на једној страни стола, а Џо и Џим на другој. Плинска лампа је била између нас, као и флаша вискија, чаше и бокал воде. Дете је клечало на поду и цртало по омоту путера. Суморно сам се запитао да ли почиње да црта сцену са потока. Али Џо је имао право што се тиче времена. Женина коса је била разбарушена, образи румени, а очи су јој светлеле и знали смо да се додирују ногама испод стола. Уместо плаве кецеље на себи је имала белу памучну јакну и црну сукњу, док је дететова коса била украшена плавом сатенском траком. У загушљивој соби муве су зујале по плафону и слетале на сто, а ми смо се полако напили.

„Сада ме слушајте“, повикала је жена ударивши шаком о сто. „Шест година сам удата и четири пута сам побацила дете. Кажем му, кажем - Шта мислиш да ја радим овде? Да си се вратио на обалу тражила бих да те линчују због убистава деце. Стално му понављам – Сломио си мој дух и учинио ме ружном, а због чега? То је оно што желим да кажем.“

Ухватила се за главу и загледала се у нас. Почела је да прича брзо:

„О, неких дана и месеци чујем те две речи како одзвањају у мојој глави непрестано – због чега – или некада када кувам кромпир и када подигнем поклопац и док га убадам виљушком чујем, поново, изненада – због чега! Ох! Не мислим само на кромпир и на дете – мислим – мислим“, почела је да штуца, „знате шта мислим, господине Џо.“

„Знам“, рече Џо чешући се по глави.

„Проблем је то што ме је предуго оставио саму. Од како је кочија престала да долази, он је био одсутан данима, а некада и недељама, и остављао ме тамо да пазим на радњу. Враћао би се блажен као Панч!“

„О, здраво“, рекао би, „како напредујеш? Дођи и пољуби ме.“ Понекад бих била мало безобразна и онда би он праснуо, а када бих ја то мирно примила, он би чекао прилику када може да ме врти око малог

Преводилачке свеске

прста и онда би рекао: „Добро, видимо се, одлазим“, и мислиш да сам могла да га задржим – не ја!“

„Мама“, брбљала је дете, „нацртала сам их на брду, и тебе, и мене, и пса доле, испод.“

„Умукни“, рекла је жена.

Јак блесак муње је обасјао собу. Чули смо потмулу грмљавину.

„Добро је што није јака“, реко је Џо. „Одзвања ми у глави већ три дана.“

„Где је сада твој старац?“, питао је Цим опрезно.

Жена је зајецала и спустила главу на сто.

„Циме, он је отишао да шиша овце и поново ме оставио саму“, и даље је плакала.

„Иди, потражи чаше“, рекао је Џо. „Разведри се, гуцни мало. Никакве користи од плакања због покварених мужева! Ти, Циме, ти одвратна кукавице!“

„Господине Џо“, рекла је жена бришући очи наборима јакне, „ви сте господин и кад бих ја била особа са тајном, ја бих имала поверења у вас. Баш бих могла да наздравим у то име!“

Сваког тренутка муње су биле јаче, а грмљавина се све више приближавала. Цим и ја смо ћутали. Дете се није никако померало са клупе. Док је цртала дувала је у папир исплаженог језика.

„То је усамљеност“, рече жена, обраћајући се Џоу. Заљубљено ју је погледао. „Затворена је овде као нерасквоцана кокошка.“

Пружио је руку преко стола и ухватио њену руку, а мада је положај у ком су били био крајње неудобан када су хтели да додају воду и виски, њихове руке су остале спојене као да су биле залепљене. Одгурнуо сам своју столицу и отишао до детета које је одмах село на своја уметничка постигнућа и намрштило се на мене.

„Не смеш да гледаш“, рекла је.

„О, хајде, не буди безобразна!“

Цим је дошао до нас и били смо довољно пијани да наговоримо дете да нам их покаже. Ти њени цртежи су били необични и одвратно вулгарни. То су биле креације лудачке памети. Без сумње, дететов ум је био болестан. Док нам их је показивала, прешла је у неко стање бесног узбуђења, смејала се и дрхтала у исто време испруживши руке.

„Мама“, викнула је. „Сад ћу да им нацртам оно што си ми ти рекла да никада не смем. Сада хоћу.“

Жена је притрчала од стола и ударила детету шамар.

„Пребићу те на мртво име ако се усудиш то да поновиш“, викала је жена.

Џо је био превише пијан да би приметио, али Цим је ухватио жену за руку. Дете није ни сузу пустило. Отишло је до прозора и почело да скупља мушице са миришљавог папира. Вратили смо се до стола. Цим

Преводилачке свеске

и ја смо седели на једној, а жена и Џо на другој страни стола додирујући се раменима. Слушали смо грмљавину и говорили некако глупо: “Ово је било близу!” „Ево га поново“, а Џо је додавао при јаком удару: “Закочи мало, готови смо!” И тако све док киша није почела да пада као топовска ђулад по крову.

„Боље да преноћите овде“, рекла је жена.

„То је у реду“, сложио се Џо, очигледно свестан разлога овог потеза.

„Донесите ваше ствари из шатора. Вас двојица можете преноћити у радњи заједно са дететом – она је тамо већ спавала, а и неће вам сметати.“

„О, мама, али ја никада нисам спавала тамо!“, прекинуло ју је дете.

„Прекини да лажеш! А господин Џо може преспавати у овој соби.“

Њен распоред је звучао смешно, али било је бескорисно покушавати прећи их – већ су били предалеко отишли. Док је жена предлагала план, Џо је седео необично миран и црвен, натечених очију, намештајући своје бркове.

„Дај нам лампу“, рекао је Џим. „Отићи ћу до пашњака.“

Отишли смо заједно нас двојица. Киша нас је ударила у лице, а земља је била светла као да бесни шумски пожар. Понашали смо се као двоје деце која су се опустила усред авантуре, смејући се и дозивајући један другог, а онда смо се вратили у складиште и видели да је дете већ легло на тезгу у радњи. Жена нам је донела лампу. Џо је узео свој свежањ од Цима и врата су се затворила.

„Лаку ноћ свима“, довикнуо је Џо.

Џим и ја смо сели на два цака кромпира. Ни по цену живота нисмо могли престати да се смејемо. Венци лука и полутке шунке су висиле са таванице – где год бисмо се погледали биле су рекламе за „Камп кафу“ и конзервирана меса. Показивали смо на њих, покушавали да их изговоримо наглас, обузети смехом и штуцањем. Дете на тезги је зурило у нас. Одбацила је своје ћебе и спустила се на под у својој сивој фланелској спаваћици, трљајући једном ногом другу. Нисмо обраћали пажњу на њу.

„Чему се ви то смејете?“, питала је нелагодно.

„Теби“, викао је Џим. „Твом црвеном племену, моје дете.“

Разбеснела се и ударила саму себе рукама. „Нећете се ви мени смејати, цукеле једне!“

Устремиио се на девојчицу и бацио је на тезгу.

„Иди на спавање, госпођице Паметњаковић - или цртај – ево ти оловка – а можеш да користиш и мамину књигу за обрачуне.“

Кроз звук кише чули смо и шкрипу дасака на поду док је Џо прелазио у суседну собу – звук врата која се отварају а затим затварају.

Преводилачке свеске

„То је усамљеност“, шапнуо је Цим.

„125 различитих начина – јао! Јадан мој брат!“

Исцепила је једну страницу и бацила ми је.

„Ето те“, рекла је. „Сад сам то урадила у инат мами зато што ме је затворила овде са вама двојицом. Нацртала сам онај цртеж за који ми је рекла да никад не смем да га нацртам. Нацртала сам онај за који ми је рекла да ће ме убити ако га урадим. Не марим! Не марим!“

Девојчица је нацртала слику жене која пуца у неког мушкарца пушком, а затим копа рупу где ће га сахранити.

Скочила је са тезге и увијала се на поду грицкајући нокте. Цим и ја смо до зоре седели са цртежима поред нас. Киша је престала да пада, девојчица је заспала гласно дишући. Устали смо, искрали се из радње и отишли до пашњака. Бели облаци су прекривали ружичасто небо, хладан ветар је дувао; у ваздуху се осећао мирис влажне траве. Пели смо се на коње кад је Џо изашао из радње и дао нам знак да кренемо.

„Стићи ћу вас касније“, викнуо је.

После прве кривине на путу, читаво место је нестало.

Превеле са енглеског: Милена Максимовић, Марија Грбић, Јелена Марковић, Александра Тешановић, Дејана Ђуровић, IV-4

УРЕДНИШТВО:

Одговорни уредник: Смиљана Милановић, професор

Помоћник уредника: Татјана Маринковић, професор

Технички уредник: Момчило Гајић, II-1

РЕДАКЦИЈА:

Професори страних језика

